

Motion till riksdagen 2012/13:Fö223

av **Lise Nordin m.fl. (MP)**

Ompröva försvarets vindkraftsstopp

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att ompröva Försvarmaktens vindkraftsstopp.

Inledning

Försvarmaktens vindkraftsstopp är ett av de största hindren för att nå Sveriges potential för vindkraft. Försvarets stoppområden har vidgats sedan riksdagens senast behandlade frågan. Idag är det halva landytan i södra Sverige som omfattas av försvarets vindkraftsrestriktioner. Stora ekonomiska värden och en betydande andel förnybar el står på spel. Den utredning som Totalförsvarets forskningsinstitut, FOI, har presenterat visar att det omfattande stopp för vindkraft som svenska försvaret infört saknar motsvarighet i andra länder.

Försvarets vindkraftsrestriktioner

År 2010 återopade Försvarmakten sitt veto och införde vindkraftsförbud i en godtycklig radie av 40 kilometer runt sina flygplatser. Därefter har området vidgats, och även MSA-tytor (en cirkel med radien 55 kilometer runt en flygplats), skjutområden och områden omkring väderradarstationer utesluter idag vindkraft. Olyckligtvis är detta ofta områden där vindförhållandena är som bäst. Sammanlagt motsvarar försvarets vindkraftsrestriktioner söder om Gävle nu mer än halva landytan (51 procent).

Försvarmakten har tidigare motiverat beslutet med att radarsystemet till JAS-planen samt signalspaningen skulle påverkas negativt av vindkraftverk. Dock har tillverkaren av radarsystemet Saab Aircraft uttalat offentligt att eventuella problem kan lösas tekniskt. Någon liknande situation tycks inte

Fel! Okänt namn på

heller finnas i andra länder. Totalförsvarets forskningsinstitut FOI har haft uppdraget att göra en internationell jämförelse i frågan om militär verksamhet och vindkraft. Rapporten som kom i slutet av 2011 visar att det svenska försvaret skaffat sig spelrum omkring flygbaserna som inte liknar förhållandena i något annat land. Utredningen kunde heller inte redogöra för skäl till varför det svenska försvaret har så stora restriktioner kring vindkraft.

Inför näringsutskottets resa till Brasilien hösten 2011 besökte Förvarsdepartementet och Saab utskottet med information om den pågående stridsflygplansupphandlingen och argumenten till varför Brasilien skulle välja JAS Gripen. På frågan om Brasilien hade informerats om att valet av JAS Gripen negativt kan påverka möjligheten till vindkraftsutbyggnad gavs svaret att det inte är ett problem i Brasilien. Försvarmaktens oförmåga att samexistera med vindkraft tycks vara ett rent svenskt fenomen. Vindkraft är en alltmer vanlig förekomst i hela världen och ett modernt flygvapen bör kunna hantera dessa vindkraftverk.

Stora värden på spel

Försvarmaktens vindkraftsrestriktioner utgör ett allvarligt hot att nå det uppsatta planeringsmålet om 30 TWh vindkraft till år 2020. Idag producerar vindkraften totalt cirka 7 TWh. I Västra Götaland som är den region där störst yta är stoppad för vindkraft är det minst 29 vindkraftsparker med nästan 250 vindkraftverk som stoppats. Dessa skulle generera cirka 1,8 TWh/år. Värdet på de stoppade vindkraftverken bedöms till 9 miljarder kronor varav vindkraftsprojektörerna hittills lagt ned drygt 30 miljoner kronor.

I Blekinge finns planer att bygga en havsbaserad vindkraftspark som omfattar 700 vindkraftverk som beräknas ge hela 8 TWh i årsproduktion. Investeringen uppgår till 50 miljarder kronor och bedöms ge 200 arbetstillfällen direkt samt säkra 2 000 arbeten inom basindustrin. Försvaret motsätter sig idag projektet och hänvisar till sin verksamhet i Ronneby och Karlskrona.

Försvarets krav om hänsyn till vindkraft

I den instruktion (förordning 2007:1266) Försvarmakten har ålagts av regeringen fastslås uppdraget att bidra till att nå målet om vindkraftsutbyggnad.

5 b § Försvarmakten ska till Regeringskansliet (Förvarsdepartementet) årligen redovisa myndighetens medverkan i beredningen av ärenden rörande vind- och vågkraft samt de åtgärder myndigheten har vidtagit för att bidra till att nå den nationella planeringsramen för vindkraft. Förordning (2010:650)

Situationen idag visar att Försvarmakten snarare försvårar än bidrar till att nå målet om vindkraftsutbyggnad. När Försvarmakten har ett uppdrag att bidra till att nå den nationella planeringsramen för vindkraft är det allvarligt

Fel! Okänt namn på

att Försvarsmakten är ett av de största hindren för fortsatt utbyggnad av vindkraft. En annan problematiserande faktor är att det inte råder transparens i Försvarsmaktens ställningstaganden. Ofta anförts vaga hänvisningar till "rikets säkerhet" när en vindkraftsetablering stoppas. Detta gör det omöjligt att pröva rimligheten i Försvarsmaktens ställningstagande och hindrar också vindkraftsprojektören från att förändra vindparkens utformning för att på så sätt kunna få den godkänd.

Med försvarets ökande anspråk på användning av markområden ter det sig som motiverat med en mer preciserad och snävare syn på vad som i dessa sammanhang kan anses ligga i begreppet "rikets säkerhet". När två riksintressen står mot varandra kan det inte vara rimligt att Försvarsmakten ska ha tolkningsföreträde för vilket riksintresse som ska gälla.

Försvarsmaktens vindkraftsstopp behöver omprövas för att låta vindkraften samexistera med försvaret. Detta bör riksdagen som sin mening ge regeringen tillkänna.

Stockholm den 2 oktober 2012

Lise Nordin (MP)

Annika Lillemets (MP)

Bodil Ceballos (MP)

Mats Pertoft (MP)

Stina Bergström (MP)

Peter Rådberg (MP)